

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XXIII, Nr. 3 (311), 2019

SFINTIREA CAPELEI "SFÂNTUL DUMITRU" DIN ORADEA

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; 25 de ani de Episcopat a PSS Virgil Bercea - pag. 4-6; Omilia Nunțului Apostolic în România la aniversarea a 25 de ani de la hirotonirea episcopală a PSS Virgil Bercea - pag. 12; Interviu cu PSS Virgil Bercea - pag. 13-16.

Fiți constructorii activi ai unei Europe reînnoite

«Pregătiți calea Domnului» este tema pelerinajului Euromoot 2019, la care au participat circa cinci mii de drumeți și călăuze din Europa, organizat de Uniunea Internațională a Cercetașelor și Cercetașilor din Europa. Din 21 de țări, printre care și România, cei circa 5000 de tineri cu vârste între 16 și 21 de ani, protagoniști ai pelerinajului cu destinația Roma – Euro-moot2019 – s-au întâlnit cu Papa Francisc în Aula Paul al VI-lea din Vatican, pe 3 august 2019, la împlinirea unui sfert de secol de la întâlnirea cercetașilor europeni cu Sfântul Papă Ioan Paul al II-lea.

Potrivit conducătorul grupului de Cercetași Creștini Români din Oradea, Valeriu Domuța, din Eparhia de Oradea au participat 8 cercetași la acest inedit proiect care l-am întâlnit sâmbătă pe Papa Francisc, la Roma, împreună cu un grup de aproximativ 30 de cercetași români din toată țara, fiind „pentru prima oară este o participare atât de numeroasă din partea cercetașilor români”. Mulți dintre tinerii cercetași români l-au reîntâlnit pe Sfântul Părinte în Vatican, la scurt timp după vizita Sanctității Sale în România, în perioada 31 mai-2 iunie a.c., când cercetașii români au fost voluntari ai Papei.

Potrivit Vatican News România, „pe parcursul pelerinajului, pe lângă activitățile specifice precum învățarea unor tehnici noi legate de viața în aer liber, cercetașii și călăuzele s-au dedicat meditării Cuvântului lui Dumnezeu într-un mod mai puțin obișnuit, copiind textele sacre și reflectând asupra lor.

Parcursul străbătut pentru a ajunge la Roma a

însemnat oboseală dar și noi prietenii, noi lucruri învățate, precum importanța citirii Evangheliei într-o cheie actuală și personală ca și cum ar fi scrisă astăzi iar cel ce o citește ar fi primul dintre destinatari.

Papa Francisc: «Itinerariul vostru a avut cinci etape, cinci întâlniri cu mari sfinți care – în epoci diferite – au parcurs Europa: Paul din Tars, Benedict din Norcia, Ciril și Metodie, Francisc de Assisi, Ecaterina de Siena. Ce au avut în comun? Nu au așteptat ceva de la viață sau de la alții, ci au avut încredere în Dumnezeu și au riscat, s-au implicat, s-au pus în mișcare pentru a realiza visuri într-atât de mărețe care, după secole, v-au făcut bine și vouă. Și-au dat viața, nu au ținut-o pentru sine. De aceea, după aceste cinci întâlniri, aș vrea să vă las cinci cuvinte. Nu-mi aparțin mie, ci Evangheliei care v-a însoțit de-a lungul parcursului și pe care vă îndemn să le păstrați mereu cu voi, ca pe o călăuză. Și să o deschideți în fiecare zi, pentru că Evanghelia este harta vieții. Iată cuvintele lui Isus: ‘Dați și vi se va da’ (Lc 6,38). Cuvinte simple, care trasează un itinerariu clar.»

Astfel i-a îndemnat Sfântul Părinte pe tinerii cercetași și călăuze din Europa, evidențiind cât este de important să dăruiești, mai ales în prezent când dorința dominantă este de a avea, de a poseda ceea ce place, tendință care, însă, nu aduce mulțumire deplină. «De aceea Isus fixează ca punct de plecare nu a avea, ci a da: dați, adică începeți să vă implicați viața», a reliefat pontiful, explicând că a da ‘înseamnă ridicarea din fotoliu, din comoditățile care duc la orientarea privirii exclusiv spre sine și punerea în mișcare’, ieșirea pe teren pentru ‘a dăruii lumii puțin bine’.

Papa Francisc: «Așadar, primul lucru, este a dăruii. Acesta este secretul vieții. Pentru că viața se posedă doar dăruind-o. Însă, tu ai putea spune: ‘Chiar dacă dau ce am mai bun în mine, realitatea nu se va schimba în bine’. Nu este adevărat. Știi de ce? Pentru că tu ești unic. Pentru că nimeni nu poate dăruii lumii ceea ce ești chemat să dăruiești tu. Fiecare dintre voi este unic și – vă rog să nu uitați niciodată – este prețios în ochii lui Dumnezeu. Sunteți prețioși pentru Biserică, sunteți prețioși pentru mine. Aș vrea să spun fiecăruia în parte: ‘tu ești prețios pentru mine’. Ar fi frumos să vă spuneți și voi acest lucru unii altora. Te rog, spune acest lucru acum celui care-ți stă alături: ‘tu ești prețios’...»

A. Mărtinaș – M. Caba
<https://www.vaticannews.va>

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Mihaela Caba, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
 Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
 E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
 410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
 410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Nimeni nu te poate înlocui în inima lui Dumnezeu

15.09.2019

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Evangelhia de astăzi (Lc 15,1-32) începe cu unii care îl critică pe Isus, văzându-l în compania vameșilor și păcătoșilor, și spun cu mânie: „Acesta îi primește pe păcătoși și mănâncă cu ei” (v. 2). Această frază se revelează în realitate ca o veste minunată. Isus îi primește pe păcătoși și mănâncă cu ei. Este ceea ce ni se întâmplă nouă, la fiecare Liturghie, în fiecare biserică: Isus este bucuros să ne primească la masa Sa, unde se oferă pe Sine însuși pentru noi. Este fraza pe care am putea să o scriem pe ușile bisericilor noastre: „Aici Isus îi primește pe păcătoși și îi invită la masa sa”. Și Domnul, răspunzând celor care îl criticau, relatează trei parabole, trei parabole minunate, care arată predilecția sa pentru cei care se simt departe de El. Astăzi ar fi frumos ca fiecare dintre noi să ia Evangelhia, Evangelhia lui Luca, la capitolul 15, și să citească cele trei parabole. Sunt minunate.

În prima parabolă spune: „Care om dintre voi, având o sută de oi și pierzând una dintre ele, nu le lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustiu și umblă după cea pierdută până când o găsește?” (v. 4). Care om dintre voi? O persoană cu bun simț nu face calcule și sacrifică una dintre ele pentru a le menține pe cele nouăzeci și nouă. În schimb Dumnezeu nu se resemnează, la inima Lui te află chiar tu care încă nu cunoști frumusețea iubirii Sale, tu care încă nu l-ai primit pe Isus în centrul vieții tale, tu care nu reușești să depășești păcatul tău, tu care poate datorită lucrurilor urâte care s-au petrecut în viața ta nu crezi în iubire. În parabola a doua, tu ești acea mică monedă pe care Domnul nu se resemnează să o piardă și o caută fără încetare: vrea să îți spună că ești prețios în ochii săi, că ești unic. Nimeni nu te poate înlocui în inima lui Dumnezeu. Tu ai un loc, ești tu, și nimeni nu te poate înlocui; și eu, nimeni nu mă poate înlocui în inima lui Dumnezeu. Și în a treia parabolă Dumnezeu este tată care așteaptă întoarcerea fiului risipitor: Dumnezeu ne așteaptă mereu, nu încetează, nu își pierde speranța. Pentru că suntem noi, fiecare dintre noi acel fiu reîmbrățișat, acea monedă regăsită, acea oaie mângâiată și luată pe umeri. El așteaptă în fiecare zi ca să ne dăm seama de iubirea Sa. Și tu spui: „Dar eu am făcut atâtea rele, prea multe rele!” Nu îți fie frică: Dumnezeu te iubește, te iubește așa cum ești și știe că numai iubirea Sa poate schimba viața ta.

Însă această iubire infinită a lui Dumnezeu față de noi, păcătoșii, care este inima Evangheliei, poate să fie refuzată. Este ceea ce face fiul mai mare din parabolă. El nu înțelege iubirea în acel moment și are în minte mai mult un stăpân decât un tată. Este un risc și pentru noi: a crede într-un dumnezeu mai riguros decât milos-

tiv, un dumnezeu care înfrânge răul cu puterea decât cu iertarea. Nu este așa – Dumnezeu mântuiește cu iubirea, nu cu forța; propunându-se, nu impunându-se. Însă fiul mai mare, care nu acceptă milostivirea tatălui, se închide, face o greșală mai rea: se presupune drept, se presupune trădat și judecă totul pe baza gândirii sale de dreptate. Astfel se supără pe fratele și îi reproșează tatălui: „Ai tăiat vițelul îngrășat acum când s-a întors acest fiu al tău” (cf. v. 30). Acest fiu al tău: nu îl numește fratele meu, ci fiul tău. Se simte fiu unic. Și noi greșim când ne credem drepti, când credem că alții sunt cei răi. Să nu ne credem buni, pentru că singuri, fără ajutorul lui Dumnezeu care este bun, nu știm să învingem răul. Astăzi nu uitați, luați Evangelhia și citiți cele trei parabole ale lui Luca, la capitolul 15. Vă va face bine, va fi sănătate pentru voi.

Cum se poate învinge răul? Primind iertarea lui Dumnezeu și iertarea fraților. Se întâmplă de fiecare dată când mergem să ne spovedim: acolo primim iubirea Tatălui care învinge păcatul nostru – nu mai există, Dumnezeu îl uită. Dumnezeu, atunci când iartă, pierde memoria, uită păcatele noastre, uită. Este atât de bun Dumnezeu cu noi! Nu ca noi, care după ce am spus „nu-i nimic”, la prima ocazie ne amintim cu dobândă de daunele îndurate. Nu, Dumnezeu șterge răul, ne face noi pe dinăuntru și astfel face să renască în noi bucuria, nu tristețea, nu întunericul în inimă, nu suspiciunea, ci bucuria. Fraților și surorilor, curaj, cu Dumnezeu nici un păcat nu are ultimul cuvânt. Sfânta Fecioară Maria, care desface nodurile vieții, să ne elibereze de pretenția de a ne crede drepti și să ne facă să simțim nevoia de a merge la Domnul, care ne așteaptă mereu pentru a ne îmbrățișa, pentru a ne ierta.

Scrisoarea Papei Francisc trimisă PSS Virgil Bercea la 25 de ani de episcopat

Venerabilului Frate Virgil Bercea,
Episcop de Oradea Mare

Comunitatea Românilor din Oradea Mare se va bucura la jubileul de argint al consacrării Tale ca episcop, care va fi în ziua a opta a apropiatei luni septembrie. Cu acest prilej, îndreptând sufletul Nostru, cu căldură, spre Tine, Venerabile Frate, noi dorim să anunțăm acest lucru prin Scrisoarea Noastră și, împreună cu Tine, din inimă să aducem laudă lui Dumnezeu pentru alesele daruri ale bunătății Sale.

Pe când regimul comunist prigonea cu sălbăticie Biserica în Patria Ta și în toată Europa Orientală, Tu ai împlinit, în secret,

studiile de filozofie și teologie, sub îndrumarea înțeleaptă a Eminentei Sale Cardinalul S(fintei) B(iserici) R(omane) Alexandru Todea, care, de asemenea, Te-a hirotonit preot, pe ascuns, în anul 1982, trimitându-Te la credincioșii care aveau nevoie de hrana cea dumnezeiască. Apoi, în Cetatea Romei ai dobândit licența în teologie la Universitatea Pontificală Urbaniană pentru ca, întors în Patria Ta, să împărtășești ce ai învățat novicilor din Seminar.

Timp de patru ani ai îndeplinit funcția de Vicar al Arhiepiscopiei de Făgăraș și Alba Iulia a Românilor. Tot atunci Sfântul Ioan Paul al II-lea te-a numit Episcop Auxiliar al aceleiași Biserici și, de asemenea, Episcop titular de Pupiana. Iar începând din anul 1996 ai fost, fără întrerupere, Păstor pentru comunitatea Românilor din Oradea Mare, mai întâi Episcop Coadjutor, apoi Episcop Ordinar al acestei Eparhii.

Nici dificultățile, nici amenințările, nici flăcărilor nu au putut să pună stavilă neobositei Tale slujiri episcopale. Împins de credința nestrămutată în Dumnezeu și de zel apostolic, zi de zi te-ai străduit să recuperezi pentru cultul (greco-catolic) mai multe biserici, dar mai ales să-i aduci din nou pe oameni la viața în harul lui Dumnezeu.

În acest sens încurajezi cu ardoare devoțiunea poporului credincios, împărtășirea cu sfintele taine și viața religioasă. Cu mare iscusință îi însoțești pe tineri și pe elevii Seminarului. Toate acestea aduc multe roade Bisericii, iar Ție cuvenita prețuire.

Pentru aceea Ne dorim pentru Tine, Venerabile Frate, ca, întărit de harul Duhului Sfânt și ajutat de mijlocirea Sfintei Maici Născătoare de Dumnezeu, Maria, și a celor Șapte Episcopi Martiri Români pe care, în data de 2 iunie a acestui an, cu bucurie i-am ridicat la slava altarului, să continui să-ți îndeplinești lucrarea pastorală cu aceeași dăruire.

Astfel, Binecuvântarea Noastră Apostolică, cheazășie a darurilor cerești, Ți-o transmitem ție, Venerabile Frate, apoi preoților, călugărilor și tuturor celor care participă cu drag la această sărbătoare a Ta, rugându-Te ca, la rândul Tău, să faci rugăciuni pentru ca slujirea Noastră dificilă să dea rod.

De la Sediul Vaticanului, în ziua a 29 a lunii iulie, anul 2019, al șaptelea al Pontificatului Nostru.

Franciscus

Cu prilejul aniversării a 25 de ani de episcopat a PSS Virgil Bercea, consacrat pe 8 septembrie 1994 în Catedrala „Sf. Treime” din Blaj, Papa Francisc i-a trimis Preasfinției Sale Virgil o scrisoare de felicitare. Documentul, semnat personal de Sfântul Părinte în Cetatea Vaticanului la data de 29 iulie 2019, a fost redactat în limba latină. Ulterior, scrisoarea a fost tradusă în limba română de teologul și istoricul contemporan Cristian Bădiliță

Mesajul Conferinței Episcopale Române

**Preasfinția Voastră,
Virgil Bercea**

Jubileul de argint în slujirea episcopală ne dă nouă, Episcopilor catolici din România, ocazia de a mulțumi lui Dumnezeu, împreună cu Excelența Voastră, pentru toate darurile cu care V-a copleșit și pe care le-ați împărtășit cu noi în toți acești ani de colaborarea.

Prin mijlocirea Preacuratei Fecioare Maria, implorăm binecuvântarea Domnului asupra Preasfinției Voastre și asupra poporului lui Dumnezeu o care îl păstoriți
București, 08.09.2019

**+ IPS Ioan Robu
Arhiepiscop Mitropolit de București**

Mesajul Sinodului Bisericii Române Unite

**Preasfinției Sale,
Preasfințitului Virgil Bercea
Episcop Eparhial de Oradea**

Preasfinția Voastră,

Acum, la ceas aniversar, când pe 8 septembrie 2019, de Sărbătoarea Nașterii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, sărbătoriți 25 de ani de Sfântă Slujire Arhierescă, doresc să Vă exprim recunoștința mea și a întregii noastre Biserici Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, pentru slujirea poporului lui Dumnezeu ce V-a fost încredințat în Eparhia de Oradea.

Dumnezeu binecuvântează "cununa anului bunătății Sale" (Ps. 64,12) în viețile celor care Îl iubesc. Motiv pentru care, cu acest fericit prilej ne amintim plini de recunoștință de cuvintele rostite de Sfântul Părinte Papa Francisc pe 2 iunie 2019 la Blaj pe Câmpia Libertății, citindu-l pe Fericitul Epsicop Iuliu Hossu: "Dumnezeu ne-a trimis în acest întuneric al suferinței pentru ca să dăruim iertarea și a ne ruga pentru convertirea tuturor"

Primiți, Preasfinția Voastră, expresia celei mai sincere gratitudini din partea întregii noastre Biserici și a mea personală în chip cu totul deosebit, asigurându-Vă de rugăciunea și de întreaga mea prețuire.

Ad multos annos!

Blaj, 8 septembrie 2019

**Lucian Cardinal Mureșan
Arhiepiscop Major și Mitropolit**

25 de ani de preoție pentru 20 de preoți din Eparhia de Oradea (1994-2019)

În cadrul Sfintei Liturghii arhieresti de mulțumire pentru Beatificarea Episcopilor martiri, desfășurată duminică, 8 septembrie a.c., în catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea a fost marcată aniversarea a aniversarea a 25 ani de la consacrarea ca episcop a PSS Virgil Bercea și aniversarea a 25 de ani de la hirotonirea în preoție a 20 de preoți din Eparhia de Oradea: pr. Ioan JIDVEIANU, pr. Mircea ARDELEAN, pr. Ioan MADA, pr. Horea COSTINAȘ, pr. Marius BOȚA, pr. Mircea BOȚA, pr. Liviu MARIAN, pr. Gravril BUBOI, pr. Radu FILIP, pr. Adrian DUMITRĂȘCONIU, pr. Gheorghe SEICA, pr. Vasile PÂNCOTAN, pr. Olimpiu TODOREAN, pr. Lucian HAVA, pr. Mircea NICA, pr. Tarciziu ROMAN, pr. Cristian HEGYEȘ, pr. Vasile OLTEAN, pr. Ioan CADAR, pr. Iulian TEREȘ. Împreună cu ei, pr. Florian GUI, preot al Congregației „Don Orione”, a împlinit 25 de ani de viață consacrată.

În cadrul evenimentului, fiecare sărbătorit a primit o Binecuvântare Apostolică din partea Sfântului Părinte, redactată de Elemozinaria Apostolică din Va-

tican. Documentul aniversar a fost oferit duminică fiecărui preot sărbătorit și PSS Virgil Bercea de Excelența Sa mons. Miguel Maury Buendia, Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova:

Sanctitatea Sa Papa Francisc

Împarte din inimă Binecuvântarea Apostolică
Părintelui.....

cu ocazia a 25 de ani de la hirotonire,
rudelor sale și celor care se i alătură mulțumirii
sale către Domnul, pentru darul Preoției și invocă
îmbelșugate recompense cerești pentru binele făcut
și o nouă revărsare de lumini și haruri ale Spiritului
Sfânt și mijlocirea Fericitei Fecioare Maria, pentru
ca slujirea lui să continue a fi imagine a lui Cristos
în lume cel care „nu a venit pentru a fi slujit, ci ca să
slujească și să-și dea propria viață pentru răscumpăra-
rea multora”.

Dat în Vatican la data de 16.07.2019

PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea

9 decembrie 1957, Habic, Mureș: se naște Virgil Bercea, fiul lui Simion Bercea și al Lucreției;

9 decembrie 1982: este hirotonit preot greco-catolic de către ÎPS Alexandru Todea. Ca și preot a desfășurat o activitate pastorală clandestină la Târgu-Mureș și în zonă;

1977-1981: este student la Facultatea de Agronomie din cadrul Institutului Agronomic din Cluj-Napoca. După absolvire a fost repartizat la Stațiunea de Cercetări din Târgu-Mureș, unde a lucrat ca cercetător până în anul 1990;

1990-1992: urmează o specializare în Teologie Dogmatică la Universitatea Urbaniană la Roma, încheind cu Licența în teologie, „Bisericele particulare și Biserica Universală în contextul Enciclicii Christi Fideles Laici”;

1992: este numit Vicar General la Blaj și profesor de Teologie Dogmatică la Academia Teologică din Blaj;

20 iulie 1994: Papa Ioan Paul al II-lea îl numește episcop titular de Pupiana și episcop-auxiliar al Arhiepiscopiei de Făgăraș și Alba Iulia;

8 septembrie 1994, Blaj: este consacrat episcop auxiliar de către arhiepiscopul Lucian Mureșan, mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma, asistat de arhiepiscopul George Guțiu al Episcopiei de Cluj-Gherla și de episcopul Ioan Ploscaru al Episcopiei de Lugoj;

6 noiembrie 1996: Papa Ioan Paul al II-lea îl numește episcop coadjutor al Eparhiei de Oradea Mare;

din 1996: prezidează Comisia pentru Pastorația tineretului în cadrul CER;

8 iunie 1997, Oradea: devine episcop eparhial de Oradea;

din 1998: prezidează Comisia pentru laici, care include oficiul pentru Pastorația tineretului în cadrul CER;

8 mai 1999, București, cimitirul Bellu catolic: îl însoțește pe Sfântul părinte Papa Ioan Paul al II-lea la mormintele episcopilor martiri Iuliu Hossu, Vasile Aftenie și Ioan Bălan;

2003: Universitatea Pontificală Urbaniana din Roma, primește titlul de Doctor în Teologie după susținerea lucrării „Il mistero che Unisce lo Spirito Santo alla Chiesa” [Misterul care unește Spiritul Sfânt de Biserică];

2003-2008: este președintele Comisiei pentru Cultură în cadrul Conferinței Episcopilor Catolici din România (CER);

din 2007: este reprezentantul CER în cadrul Comisiei Conferințelor Episcopale din Comunitatea Europeană (COMECE), având și un mandat de Vice-Președinte;

din 2008: participă la toate întâlnirile Comisiei mixte de dialog Ortodoxă - Greco-Catolică, comisie

constituită pentru rezolvarea problemelor patrimoniale dintre cele două biserici;

2012-2015: este vice-președinte al COMECE, reprezentând episcopii catolici din România în cadrul Comunității Europeneîncă din anul 2005, mai întâi ca observator, iar din 2007 ca membru de drept;

2012-2016: este decan al Facultății de Teologie Greco-Catolică din cadrul Universității Babeș-Bolyai;

În cei **25 de ani de episcopat a hirotonit 169 de preoti, a construit 51 de biserici, 11 capele, și 50 de case parohiale, a recuperat 44 de Biserici**, inclusiv Palatul Episcopal Greco-Catolic și Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea.

A susținut financiar publicarea a sute de cărți. A ajutat cu burse de studiu zeci de studenți, clerici și laici. A susținut conferințe în țară și străinătate. A organizat întâlniri cu oamenii de cultură, jurnaliști, scriitori. A participat la Zilele Mondiale ale Tineretului Catolic. A participat la pelerinaje alături de credincioșii Eparhiei.

Premii și distincții

decembrie 2000-este decorat cu Ordinul național Serviciul Credincios în grad de Comandor, „pentru slujirea cu cinste, evlavie și dragoste de oameni a cuvântului lui Dumnezeu”;

februarie 2004 – este decorat cu Ordinul Meritul Cultural în grad de Comandor, Categoria G - Cultele, „în semn de apreciere deosebită pentru activitatea susținută în domeniul cultelor, pentru spiritul ecumenic și civic dovedit și pentru contribuția avută la întărirea legăturilor interconfesionale, de bună și pașnică conviețuire între toți oamenii”;

decembrie 2005 – este ales „Omul Anului” de către Primăria Oradea în cadrul premiilor de excelență acordate „ca urmare a modului în care tânărul episcop greco-catolic a reprezentat Oradea la numeroasele întâlniri confesionale, pe care le-a avut în străinătate, de-a lungul anului 2005”.

Rodica INDIG
Consilier cultural EGCO

25 de ani de preoție a 20 de preoți din Eparhia de Oradea hirotoniți în anul 1994

1. PR. IOAN JIDVEIAN: a fost hirotonit 6 februarie 1994. În A fost numit la parohia Rogoz unde a slujit până în anul 2004. De acolo s-a transferat la parohia Aștințiș, protopopiatul Luduș, în Arhiepiscopia de Alba Iulia și Făgăraș, unde slujește până în prezent.

2. PR. MIRCEA ARDELEAN: a fost hirotonit în 20 februarie 1994. A slujit în parohia Porț între anii 1994 – 2003, deservind totodată parohia Marca și Suplacul de Barcău o vreme. Între anii 2003-2007, a slujit în parohia Marin și Huseni, iar din 2007 slujește în parohia Cehei Șimleu unde a construit o biserică și casa parohială.

3. PR. IOAN MADA: a fost hirotonit în 20 februarie 1994. A slujit între anii: 1995 - 1997 în parohia Peceiu, jud. Sălaj; a redeschis parohia Sâg; 1997 - 1998 în parohia Suplacul de Barcău, jud. Bihor; 1998 - 2014 - Preot și protopop în Beiuș, jud. Bihor; 2015 – iunie 2019 – Preot cu activitate la domiciliu; din iunie 2019 - până în prezent – preot în Sălăjeni, comuna Bocșa, jud. Sălaj. A amenajat casele parohiale din Suplacul de Barcău și Beiuș, capelele din: Peceiu, Suplacul de Barcău și Beiuș, precum și alte renovări și amenajări la Beiuș. A construit biserică cu hramul "Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan" din Beiuș. A recuperat bisericile din Băița, Grădinari, Vălani, Prisaca și Fiziș, jud. Bihor. A recuperat terenuri. A înființat corul Bisericii din Beiuș "Ioan Bușița".

4. PR. HOREA COSTINAȘ: a fost hirotonit în 20 februarie 1994. A fost numit administrator parohial în parohia Ban și parohia Gârcei, jud. Sălaj. În anul 2000 s-a transferat în Eparhia de Cluj Gherla, iar în anul 2006 în Italia. Între anii 2007-2009, a slujit în parohia Recanati, iar din 2009, până în prezent în parohia Faenza.

5. PR. MARIUS BOȚA: a fost hirotonit în 27 februarie 1994. A deschis parohia Șuncuiuș de Beiuș, unde a slujit doi ani. Din 1996 a fost numit în parohia Pocola unde este și în prezent. A recuperat biserică din Pocola. Biserica a fost restaurată și pictată între anii 2007-2011.

6. PR. MIRCEA BOȚA: a fost hirotonit în 6 martie 1994 și instalat ca preot paroh în parohia Ioaniș, Bihor. A deschis trei parohii în protopopiatul Beiuș: Ioaniș, Grădinari și Fiziș. Între anii 2010-2018 a fost Inspector fond forestier al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea. A construit biserică din Ioaniș.

7. PR. LIVIU MARIAN: a fost hirotonit în 25 martie 1994. A fost numit paroh în parohia Marin, jud. Sălaj. Acolo a construit biserică cu hramul "Intrarea în Biserică a Maicii Domnului" și a slujit, în parohia Marin, 10

ani. A plecat de acolo ca preot misionar în Italia, la Faenza și, apoi, la Oderzo unde slujește până în prezent.

8. PR. GAVRIL BUBOI: a fost hirotonit în 17 aprilie 1994. În septembrie 1994 – februarie 1996 a urmat Cursuri post-universitare de actualizare teologică și cercetare pentru licență, profesor coordonator Pr. Prof. Augusto Barbi, Institutul Teologic "San Zeno" din Verona (Italia) afiliat la Universitatea Lateranense Roma. A început activitatea pastorală între 1996 – 1998 ca Administrator parohial la Căuaș și Hotoan, jud. Satu Mare, concomitent cu responsabilitatea coordonării învățământului religios în Eparhia de Oradea. Este paroh al Parohiei "Schimbarea la Față" Oradea - Velența, Administrator parohial al Parohiei "Înălțarea Domnului" Oradea - Decebal, Fondator și Președinte al Asociației Charitatis "Sfântul Nicolae" Oradea, membru fondator al Asociației "Caritas Eparhial Oradea". A fost ctitor și coordonator al construirii bisericii "Coborârea Sfântului Spirit" din Băile Felix, a bisericii "Schimbarea la Față" din Oradea – Velența și al Capelei "Înălțarea Domnului" Oradea – Decebal, județul Bihor. S-a implicat activ în construirea bisericilor din Valcău de Jos (satul natal), Valcău de Sus și a bisericii de lemn din Stârciu, județul Sălaj. A implementat și coordonat proiectul "Casa Margherita" – Telechiu, jud. Bihor și s-a ocupat de amenajarea Centrului pentru copii cu dizabilități "Sfântul Nicolae" Oradea. A coordonat reabilitarea, la standarde europene, a primei secții de chirurgie infantilă a Spitalului "Gavril Curteanu" din Oradea. A implementat și coordonat proiectul "Grădinița Mina" Oradea - Velența, în colaborare cu Liceul Greco Catolic "Iuliu Maniu" Oradea. A fost inițiator și susținător al multor cauze în justiție pentru recuperarea fostelor proprietăți ale Bisericii noastre. Este protopop de Oradea.

9. PR. RADU FILIP: a fost hirotonit în: 15 septembrie 1994. A fost numit în parohia Căpleni, jud. Satu Mare. A redeschis parohia Urziceni Pădure, unde a slujit până în 1997. În anul 1997 a fost numit paroh la Carei. Aici a înființat parohia franciscană și a construit conventul franciscan cu capela cu hramul "Sfântul Anton". A construit, în Carei, biserică cu hramul "Sfântul Apostol Andrei", unde slujește până în prezent. A deschis parohii la: Moftinul Mic, Mădăras, Craidorolț, Terebești, Lucăceni (unde a construit și o biserică). A recuperat proprietățile bisericii. Este protopop de Carei și vicar foraneu al Careiului și Sătmarului.

10. PR. ADRIAN DUMITRĂȘCONIU: a fost hirotonit în 22 mai 1994. După hirotonire a fost la dispoziția episcopului. Din 9 ianuarie 2008 până în 9 ianuarie 2017 a fost preot misionar în Italia.

11. PR. GHEORGHE SEICA: a fost hirotonit în 19 iunie 1994 și a activat în parohiile: Sâmbăta, Rogoz, Brătești, Ceica, Petid și Hodișel. A redeschis parohiile: Rogoz, împreună cu părintele Romulus Torjoc, Sâmbăta, Dumbrava, Holod-Vintere, împreună cu părintele Carmil Suciuc și Petid. A construit biserici și capele în parohiile: Sâmbăta, Rogoz, împreună cu părintele Dorin Repciuc și în parohia Petid. A susținut achiziționarea de clopote, din bani personali în parohiile: Sâmbăta, Rogoz, Holod (mutat ulterior în parohia Poiana), Petid și Ginta. A fost protopop de Holod.

12. PR. VASILE PÂNCOTAN: a fost hirotonit în 19 iunie 1994. A deschis capela de la Spitalul Clinic de Recuperare din Băile Felix, unde a slujit duminică și-n sărbători Sfânta Liturghie, fiind ajutat de pr. Furtoș Victor. În perioada 1994-1997, a celebrat Sfânta Liturghie oriunde a fost solicitat: - la biblioteca Spitalului Clinic Județean, - com. Giriș de Criș (satul natal) precum și-n alte locații improvizate din Dieceză. Din anul 1997, a fost numit administrator parohial și apoi preot paroh la Capela Romano-Catolică din Băile 1 Mai, jud. Bihor, pentru credincioșii greco-catolici din fosta parohie Haieu, aflându-se atunci în curs de reînființare. A construit Biserica cu hramul "Nașterea Maicii Domnului - Steaua Evanghelizării" în parohia Băile 1 Mai, unde a și slujit până în anul 2015, când a ieșit la pensie. În prezent slujește ocazional la Biserica din Băile 1 Mai și Biserica "Sfântul Gheorghe", Oradea (Olosig).

13. PR. OLIMPIU TODOREAN: a fost hirotonit în 27 iunie 1994. A slujit, două luni, în parohia Căuaș, jud. Satu Mare, în anul 1994. În noiembrie 1994 – iunie 1995 a urmat Cursuri post-universitare de actualizare teologică și cercetare pentru licență, la Institutul Teologic "San Zeno" din Verona (Italia) afiliat la Universitatea Lateranense Roma. La revenirea în țară, a redeschis parohia Voivozi (Șimian), jud. Bihor, unde a slujit până în 1999. În aceeași perioadă a slujit, în timpul săptămânii, la Capela Spitalului de Neuropsihiatrie din Oradea. În anul 2000 a înființat parohia greco-catolică "Sfântul Gheorghe" și a construit biserica cu hramul "Sfântul Gheorghe" în curtea spitalului de Neuropsihiatrie. În prezent este paroh la această parohie. S-a implicat activ în construirea bisericii din Boiereni (satul natal), jud. Maramureș. A înființat Asociația Caritas Eparhial, în 2004; este președintele acestei asociații și membru fondator al Asociației Charitatis "Sfântul Nicolae" Oradea. A tehnoredactat și editat cartea "Apostol", 2003, Cartea "Te Deum", 2003, "Carte de rugăciuni pentru copii", 5 ediții și "Carte de Rânduiești și Rugăciuni" (Euhologhiu), 2019. Tehnoredactează revista "Calea Desăvârșirii" și "Vestitorul" din anul 1996 până în prezent. Între anii 2015-2017 a fost vicar general al Eparhiei de Oradea.

14. PR. LUCIAN HAVA: a fost hirotonit în 7 august 1994. A fost numit în parohia Nojorid unde slujește și în prezent. A construit biserica cu hramul "Bunavestire". A recuperat terenurile parohiei.

15. PR. MIRCEA NICA: a fost hirotonit în 20 august 1994. A studiat teologia în anii comunismului, în clandestinitate, și a fost numit preot în Marghita. În acest oraș a fost protopop până în anul 1999, militând și lucrând cu dedicare pentru redobândirea parohiilor din satele din împrejurimi și a celorlalte drepturi ale bisericii noastre. În anul 1999 i s-a încredințat construirea Bisericii "Sfânta Treime", din cartierul Nufărul din Oradea și a formării comunității aparținătoare. În ziua de Rusalii a anului 2008 biserica a fost sfințită. La sfârșitul aceluiași an ajunge grav bolnav, situație care există până astăzi.

16. PR. TARCIZIU ROMAN: a fost hirotonit în 28 august 1994. La 1.01.184 a fost tuns în călugărie și duce o viață de călugăr în clandestinitate. În 1989, pleacă la Roma și se reîntoarce în țară în 1995. Rând pe rând a fost: magistrul de novici la Cluj, magistrul de novici la Crasna, superior la Molișet, la seminarul din Oradea, preot paroh la Vadu Crișului, preot spiritual la seminarul din Oradea. În anul 2001, a fost numit preot la Șumal, jud. Sălaj. Din 2003 este egumen și biserica din Șumal a fost ridicată la rang de Mănăstire.

17. PR. CRISTIAN HEGYEȘ: a fost hirotonit în 16 octombrie 1994. A fost numit în parohia Beznea, jud. Bihor, unde a slujit între anii 1994-1999. Din 1999 a slujit în parohia Aleșd, jud. Bihor, unde a și construit biserica cu hramul "Izvorul Tămăduirii". În prezent slujește în parohia "Schimbarea la Față" din Oradea.

18. PR. VASILE OLTEAN: a fost hirotonit în 23 octombrie 1994. A reînființat parohia Suplacul de Barcău, jud. Bihor unde a slujit două luni. În anul 1995, a fost numit la parohia Căuaș și filia Hotoan, jud. Satu Mare unde a slujit un an. În anul 1996 a fost numit în parohia Camăr, jud. Bihor, unde slujește până în prezent. În anul 2012 a reînființat parohia Ip și slujește și în prezent.

19. PR. IOAN CADAR: a fost hirotonit în 3 decembrie 1994. A redeschis parohia din Girișu de Criș, jud. Bihor, a fost numit paroh și a slujit opt ani. A redeschis parohia Borod, parohia Beznea. A înființat parohia din Velența, parohia cu hramul "Sfântul Dumitru", Oradea, parohia Borș. În prezent se ocupă de pregătirea spirituală a copiilor din centrul de plasament din Oradea.

20. PR. IULIAN TEREȘ: a fost hirotonit în 28 decembrie 1994. A fost numit la parohia Dumbrava, unde slujește până în prezent. A recuperat școala din Dumbrava și terenurile parohiei. A redeschis parohiile Tinca, Hodișel, Petid, Ginta și Salonta, jud. Bihor.

Cuvântul PSS Virgil Bercea, cu ocazia celebrării a 25 de ani ca episcop

«Mărește suflete al meu pe Domnul», spun aceasta nu în spirit jubiliar, ci în spirit de umilință, de smerenie, știind că tot ceea ce Domnul ne trimite este de la El, dar în același timp știind că tot Domnul este cel care ne conduce pașii vieții noastre: a subliniat PSS Virgil Bercea, cu prilejul celebrării a 25 de ani de la hirotonirea în episcopat, aniversare marcată pe 8 septembrie a.c., la Oradea, în cadrul unei Sfinte Liturghii arhieresti de mulțumire pentru Beatificarea Fericiților Episcopi martiri.

Un cuvânt de recunoștință și mulțumire, adresat tuturor celor prezenți – Excelenței Sale mons. Miguel Maury Buerdía, Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova, PSS László Bocskei, episcop romano-catolic de Oradea, PS Sofronie Drincec, episcop ortodox al Oradei, episcopului reformat Csúry István, reprezentat de preotul Vincze Judit – preoților aflați la ceas aniversar și celor din întreaga Eparhie, credincioșilor pe care îi păstorește și i-au fost mereu alături, invitându-ne pe fiecare să avem un gând de pioasă aducere aminte, de recunoștință și de mulțumire față de Fericii Episcopi martiri ai Bisericii Greco-Catolice și față de toți cei care au suferit pentru credință.

„Îmi aduc aminte că în 1994, la sfințire am ales ca moto «Mărește sufletul meu pe Domnul», cuvintele Fecioarei Maria, Cântarea Maicii Domnului. În acest moment cred că trebuie doar să îi mulțumesc Domnului pentru tot ce s-a realizat până acum.

Mulțumesc monseniorului Miguel Maury Buerdía, Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova, pentru că astăzi este aici cu noi și mulțumesc pentru că, prin dânsul, avem în această zi și Binecuvântarea Apostolică a Sfântului Părinte. Este foarte important ca atunci când suntem în momente dificile să reușim să le transmitem Sfântului Părinte, ceea ce se face foarte ușor prin Nunțiatul Apostolic. Mulțumim pentru tot ceea ce faceți pentru noi și pentru întreaga Biserică!

Mulțumesc Preasfințitului László Bocskei. Suntem ca frații, este adevărat... și îmi doresc să rămânem așa pe mai departe. Cu ajutorul Domnului și sub ocrotirea Maicii Sfinte putem să mergem pe drumul pe care El ne cheamă.

Îi mulțumesc PS Sofronie, din suflet – a continuat PS Virgil – că astăzi și-a făcut timp să fie aici cu noi, la această celebrare liturgică.

Cu adevărat, datorită tuturor responsabililor bisericilor care sunt în Oradea am reușit să creăm în acest oraș un mod de a trăi în pace și bucurie, un mod de a ne bucura unii de alții, de bucuriile și realizările fiecăruia, dar și de a trăi suferințele împreună cu cei

care suferă – care este de fapt îndemnul Domnului. Îi mulțumesc că astăzi este cu noi!

Mulțumesc totodată PS episcop Csúry István, care nu a putut fi astăzi aici prezent, dar este doamna preot Vincze Judit, pe care o rog să-i transmită sincrele mele mulțumiri pentru această disponibilitate.

Suntem la Oradea, ortodocși, romano-catolici, greco-catolici, reformați, baptiști, pentecostali, adventiști, evrei mesianici – care, atunci când este nevoie să se facă ceva pentru Urbe, facem împreună. Este un Har special, al Domnului!

Doresc să le mulțumesc preoților care în acest an au sărbătorit 25 de ani de preoție și tuturor preoților cu care astăzi am concelebrat. A celebra Sfânta Liturghie împreună cu Episcopul, cu reprezentantul Sfântului Părinte, înseamnă a fi în comuniune, în comuniunea Sfinților, alături de cei care ne-au precedat. Cred că fiecare dintre noi ar trebui să avem un gând de pioasă aducere aminte, de recunoștință și de mulțumire, față de episcopii noștri care au murit prin pușcării și față de toți preoții și credincioșii noștri care au suferit astfel de încercări, față de toți cei care au suferit în acest arc de timp care ne-a marcat istoria, ne-a marcat vieților.

Vă mulțumesc tuturor credincioșilor în același timp, pentru legătura spirituală care s-a creat între noi. Cu adevărat simt că sunteți aproape de mine și cred că și dumneavoastră simțiți că sunt aproape de fiecare, împreună cu toți preoții noștri. Aceasta este de fapt Biserica: „a fi împreună”, împreună cu Domnul!

«Mărește suflete al meu pe Domnul»: spun acest cuvânt nu în spirit jubiliar, ci în spirit de umilință, de smerenie, știind că tot ceea ce Domnul ne trimite este de la El, dar în același timp știind că tot Domnul este cel care ne conduce pașii vieții noastre.

Vă doresc tuturor Haruri și binecuvântări de la Domnul, iar Maica Sfântă să fie cea care ne ia sub acoperământul său în fiecare zi, pentru a merge pe urmele Domnului nostru Isus Cristos. Amin”

Pe urmele lui Isus Cristos, în cei 25 de ani de preoție

**Excelența Voastră,
Prea Sfințiile Voastre,
Dragi frați în Cristos, diaconi, preoți, călugări
și călugărițe,
Iubiți credincioși,**

În numele confracților care, de-a lungul acestui an împlinim 25 de ani de preoție, vreau să vă mulțumesc pentru că sunteți prezenți la această celebrare semnificativă, pentru noi, o celebrare care marchează o etapă importantă în viața unui Preot.

Un gând cu totul particular îl avem azi către PSS Vasile Hossu cel care, de-a lungul anului 1994, ne-a hirotonit și care, acum, este alături de noi, acolo sus în Ceruri.

Dar, în această zi aniversară, adevăratul protagonist pe care îl sărbătorim este Domnul Isus Cristos pentru că, în anul 1994, în vechea Capelă a Episcopiei, din Liceu greco-catolic, pe unii dintre noi sau prin alte parohii pe alții, prin mâinile PSS Vasile Hossu, a avut bunătatea de a ne chema să-L servim în Biserica Sa, prin sacramentul preoției.

I-am mulțumit și atunci și îi mulțumim și azi Domnului, pentru că a știut să facă din micimea noastră un instrument prețios în mâinile Sale pentru a putea anunța Evanghelia și pentru a putea administra Milostivirea Divină credincioșilor greco-catolici.

Întotdeauna, când se celebrează o aniversare semnificativă, ca și aceasta, inevitabil reapar imagini, senzații și amintiri.

Douăzeci și cinci de ani nu par foarte mulți dar sunt o parte substanțială din viața noastră. Ne reamintim fiecare dintre noi de seara de dinainte de hirotonire, de faptul că nu reușeam să adormim și că orele nopții păreau o eternitate.

Astăzi, am putut retrăi acele momente intense de pregătire care ne-au condus spre ziua hirotonirii. Retrăim aceleași emoții, chiar dacă, azi, multe chipuri care au fost atunci alături de noi lipsesc, pentru că nu mai sunt. Dar, în comuniunea sfinților și în credința noastră știm că acești dragi ai noștri sunt mereu vii, că sunt aici cu noi, că celebrează și ei, acolo în Paradis.

Nu peste mult timp vom celebra Înălțarea Sfintei Cruci.

Sub semnul crucii a fost pusă și preoția noastră. Și nu a fost o povară ușoară, dar a fost plină de realizări.

Suntem aici doar o parte din prima promoție

de absolvenți, de după 1990, ai Academiei Teologice din Oradea. Am plecat pe drumul preoției, în ianuarie 1991, 120 de aspiranți. Am absolvit, în 1994, 73. Au fost hirotoniți înainte de 1994, 11 preoți și, după 1994, alți 21 preoți pentru Eparhia de Oradea. În anul 1994 am fost hirotoniți 23 de preoți. Doi confrăți au decedat, iar unul s-a retras.

Noi, alături de ceilalți din generația noastră, alături de preoții care au activat în clandestinitate, suntem cei care am redeschis parohiile greco-catolice; am construit biserici, case parohiale și am recuperat din proprietățile bisericii noastre; am secerat ce au semănat alții dar, am și semănat pentru alți secerători care au venit după noi. Putem spune, fără să greșim, că am acționat, în acei ani, la fel ca apostolul Pavel: ocărăți fiind, am binecuvântat, prigoniți fiind, am răbdat, huliți fiind, ne-am rugat. Și am făcut, sub semnul crucii, tot ce am putut noi mai bine.

De aceea, astăzi, după 25 de ani de preoție intensă, doresc să exprim gratitudinea noastră, Domnului și Bisericii.

Trebuie să-I mulțumim și să-L binecuvântăm pentru toate persoanele pe care ni le-a adus în cale în acești ani de preoție.

Îi mulțumim și-L binecuvântăm pe Domnul pentru toți părinții noștri, în primul rând pentru părinții decedați; pentru soțiilor noastre, cei care suntem căsătoriți, pentru copiii și nepoții noștri.

Îi mulțumim și-L binecuvântăm pentru toți credincioșii pe care i-am păstorit și pe care îi vom păstori, fiecare după cât îi va fi dat, în continuare.

Îi mulțumim și-L binecuvântăm pe Domnul pentru toți formatorii noștri din anii de studiu dar, și celorlalți formatori care, de-a lungul timpului, ne-au fost alături în acest minister sacerdotal: profesori, preoți și episcopi.

Îi mulțumim și-L binecuvântăm pe Domnul pentru Preasfințitul Virgil care a fost mereu în mijlocul nostru să ne lumineze în momentele întunecate ale vieții de preot. Cu cuvinte părintești, cu sfaturi dure, uneori, dar mereu fraterne.

Îi mulțumim și-L binecuvântăm pe Domnul pentru că ne-a învrednicit să celebrăm azi împreună cu PSS Virgil, în această zi semnificativă pentru Prea Sfinția Sa – aniversarea a 25 de ani de episcopat – împreună cu Nuntial Apostolic Miguel Maury Buendia, cu PSS László Bocskei și cu dumneavoastră, această Sfântă Liturghie.

Nu în ultimul rând, îi mulțumim și-L binecuvântăm pe Domnul, pentru Fericirii Episcopi martiri, celebrând această liturghie de mulțumire pentru beatificarea lor și pentru că au fost un exemplu și un far călăuzitor în formarea și misiunea noastră.

Vă invit și pe dumneavoastră să mulțumiți și să-L binecuvântați pe Domnul pentru marele dar al Preoției pe care, în marea Sa Milostivire, a voit să-I dăruiască umilelor noastre persoane pentru a fi în serviciul vostru, pentru a frânge cu voi Pâinea vieții și pentru a vă dăruia iertarea lui Dumnezeu.

Și cerem tuturor celor prezenți aici rugăciunea voastră dar și celor din parohiile de unde venim: laici și preoți, călugări și călugărițe, rugăciunea lor, pe care noi contăm foarte mult.

Acesta este, cred eu, sensul profund în a face sărbătoare și acesta este sensul acestei aniversări: să ne bucurăm pentru că Domnul poate face lucruri mari și minunate prin intermediul nostru.

Totodată, această celebrare și această aniversare, este, pentru noi, motiv de renaștere spirituală.

Ascultând îndemnul Sfântului Părinte Papa Francisc, adresat în Scrisoarea către Preoți cu ocazia celei de a 160 – a comemorări a morții sfântului paroh de Ars, din 4 august a.c., promitem: *să căutăm a întări legăturile de fraternitate și de prietenie în preoțime și cu episcopul nostru, să ne susținem reciproc, să-l îngrijim pe cel care este bolnav, să-l căutăm pe cel care este izolat, să încurajăm și să învățăm înțelepciunea de la cel bătrân, să împărțim bunurile, să știm să râdem și să plângem împreună... Și chiar să rămânem statornici și perseverenți când v-a trebui să luăm asupra noastră vreo misiune grea sau să determinăm un frate să-și asume propriile responsabilități; pentru că „veșnică este milostivirea Tatălui ceresc”.*

Mulțumim Fecioarei Maria, Mama noastră, care ne-a fost mereu aproape și pentru că am văzut întotdeauna, în ea, o mamă grijulie care ne-a cuprins cu privirea și cu mantia ei de Milostivire.

Harul Domnului Isus Cristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărțășirea Spiritului Sfânt să fie cu noi cu toți. Amin.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Omilia Nunțului Apostolic în România la aniversarea a 25 de ani de la hirotonirea episcopală a PSS Virgil Bercea

„Fericiți cei care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl păzesc” (Lc 11,28)

Dragi frați și surori, mă bucur foarte mult să fiu astăzi aici cu voi pentru a prezida această Liturghie în semn de mulțumire pentru aniversarea a douăzeci și cinci de ani de episcopat a păstorului vostru și pentru cei douăzeci și cinci de ani de hirotonire preoțească a douăzeci de preoți ai Eparhiei greco-catolice de Oradea. Mulțumesc Excelenței Sale Monsenior Virgil Bercea pentru amabila invitație; îl salut pe Episcopul latin Monsenior László Böcskei; pe Episcopul ortodox Preasfinția Sa Sofronie și pe voi toți cei care ați dorit să vă alăturați cântării noastre de laudă și mulțumire aduse Domnului în acest jubileu festiv.

În calitate de Nunțiu Apostolic vă trimit salutul de binecuvântare al Papei Francisc, care păstrează o fericită amintire a recente sale Vizite Apostolice în România precum și a ceremoniei de beatificare a celor șapte Episcopi martiri greco-catolici desfășurată la Blaj.

A sărbători un jubileu de argint înseamnă a experimenta binecuvântările cu care Domnul ne-a asistat pe parcursul ultimului sfert de secol. Este un timp sfânt și propice pentru a reînnoi ascultarea noastră față de Cuvântul Domnului. Este, de asemenea, un moment oportun pentru a experimenta bunătatea și mila lui Dumnezeu în viața noastră, mai ales atunci când suntem încercați și trebuie să purtăm pe umerii noștri povara unică a crucilor și necazurilor.

În această Celebrare, la începuturile unui nou An Liturgic, îi mulțumim lui Dumnezeu pentru drumul parcurs și pentru obiectivele realizate de Excelența Sa Monseniorul Bercea în ministerul său episcopal. Să privim înainte în egală măsură, cerând Domnului să reînnoiască credința, speranța și iubirea în noi.

„Fericiți cei care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl păzesc” (Lc 11:28)

Lectura Apostolului de astăzi, prin readucerea în atenție a imnului cristologic din epistola către Filipeni, evidențiază două mișcări fundamentale pentru cristologie, și anume, ascultarea lui Cristos până la moartea pe cruce și exaltarea Celui Înviat ca răspuns al Tatălui. Sfântul Pavel prezintă smerenia și caritatea lui Cristos ca model de viață pentru fiecare creștin. Prin urmare, într-un mod particular, Episcopul trebuie să dea întotdeauna preoților și poporului credincios un exemplu sănătos al sequela Christi– al urmării lui Cristos. Sfântul Augustin în comemorarea aniversării hirotonirii sale episcopale afirma în fața preoților adunați: „Pentru voi, de fapt, sunt episcop, cu voi sunt creștin” (Discursul 340).

Fragmentul din Evanghelia Sfântului Luca ne prezintă două moduri de a fi în lume, Marta și Maria, și

anume, acțiunea și contemplația. Aceste două atitudini nu se opun una alteia, ci trebuie armonizate în viața fiecărui creștin și în special a slujitorilor sacri. Isus îndeamnă la cel mai important lucru: să nu fii preocupat și agitat pentru multe lucruri, ci să fii conștient că „un singur lucru este necesar” (Lc 10:42) și că acesta este ascultarea profundă și interioară a Cuvântului lui Dumnezeu pentru a evita să fim absorbiți și dispersați în zgomotul acestei lumi. Prin urmare, trebuie să alegem partea cea mai bună, să alegem să stăm cu Domnul.

„Fericiți cei care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl păzesc” (Lc 11:28)

De fapt, această avertizare a lui Isus a fost pusă în practică de către cei șapte Episcopi martiri proclamați Fericiți anul acesta la Blaj, în ziua de doi iunie, de către Sfântul Părinte Papa Francisc. Cu acea ocazie, Pontiful a amintit că Fericiții „cu mare curaj și forță launtrică, au acceptat mai degrabă să fie supuși la închisoarea aspră și la orice fel de maltratare, decât să-și renege apartenența la Biserica lor iubită. Acești Păstori, martiri ai credinței, au recuperat și lăsat poporului român o moștenire prețioasă pe care o putem rezuma în două cuvinte: libertate și milostivire”.

Astăzi, împreună cu voi, înălțăm lui Dumnezeu un cântec de laudă și mulțumire și pentru mărturia și perseverența lor credincioasă în sequela Christi– înurmarea lui Cristos.

Celebrăm astăzi sărbătoarea Nașterii Fecioarei Maria, care a ascultat și păstrat întotdeauna în inima ei Cuvântul lui Dumnezeu. Ea a devenit în mod liber locuința Cuvântului Întrupat. Să-i încredințăm acum mijlocirii materne a Mamei Milostivirii pe cei care își sărbătoresc jubileul preoțesc și, într-un mod special, pe Păstorul acestei Eparhii, pentru ca ei să devină, ca de altfel și noi toți, fericiți deoarece, pe lângă a asculta, au și păzit Cuvântul lui Dumnezeu. Așa să fie!

E.S. mons. Miguel Maury Buendía
Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova

Interviu cu PSS Virgil Bercea

«Mă înclin cu adevărat în fața credincioșilor noștri și a orădenilor»: sunt cuvintele Preasfințitului Virgil Bercea, episcop Greco-Catolic de Oradea Mare, la momentul când se împlinesc 25 de ani de la sfințirea sa ca arhiereu. A avut amabilitatea de a ne permite să-i adresăm câteva întrebări:

În 1999 l-ați însoțit pe Papa Ioan Paul al II-lea la cimitirul Bellu catolic, la mormintele episcopilor martiri și vorbeați atunci de semnificația specială a acestui „discurs mut”, a faptului că Sfântul Părinte a îngenucheat în tăcere și s-a rugat cu sfințenie la aceste morminte. În acest an, 2019, la Blaj, Papa Francisc i-a beatificat pe episcopii greco-catolici. Cum vedeți momentul de atunci, de la cimitirul Bellu, cel de acum, de pe Câmpia Libertății în interiorul acestui arc de timp de două decenii?

La cimitirul Bellu, Papa a venit să se roage. Nu a fost un discurs, dar prin tăcerea dânsului a fost acel „discurs mut” care a vorbit mai mult decât oricâte cuvinte ar fi folosit în acel moment. S-a rugat cu pietate la mormântul Preasfințitului Hossu și a stat în genunchi îndelung, cum obișnuia dânsul să stea, iar la sfârșit a întrebat unde sunt celelalte morminte. Nu era în program să meargă nici la mormântul Preasfințitului Bălan și nici la mormântul Preasfințitului Vasile Aftenie. Totuși a zis: „Mergem! N-are importanță că nu e în program!”.

Până la un moment dat s-a putut merge cu mașina, apoi pe jos. Și a stat așa îndelung în rugăciune. Sunt convins că atunci, rugându-se în tăcere, s-a gândit la toți cei care au murit prin pușcării, episcopii noștri, preoții noștri, călugării, credincioși de ai noștri și la toată suferința care s-a îndurat în acel interval de timp în care comuniștii au reușit, din păcate, să transforme România într-o mare pușcărie. Erau 350 de pușcării, așa sunt indicate la Sighet, dar cine putea să iasă din România? Pasărea. Spunea mătușa Ioana Petrovan, și ea purtată prin pușcării, metaforic vorbind că, ”până și soarele era arestat”.

Iar Papa Francisc, după 20 de ani, vine la Blaj să-i canonizeze pe acești episcopi. Dacă v-duceți aminte, la Blaj, după ce Papa și-a citit predica, a urmat un moment de tăcere. Și dacă ați sesizat, acolo s-a așternut o liniște ca de început de veac. Eu așa am simțit, că s-a consolidat acea legătură între momentul în care Papa Ioan Paul al II-lea, tăcând, în fața mormintelor, încovoiat de spate și bolnav s-a rugat iar momentul acesta, în care noi, toți la Blaj, am trăit acea liniște de început de veac, de ev. S-a creat un fior de comuniune între noi, cei prezenți, și cei mulți din Ceruri, care au suferit atât de mult în acea epocă de paranteză a istoriei. Eu cred că există o legătură foarte mare. Papa, prin rugăciune, la cimitirul Bellu, a fost prezent la Blaj, la Sighet, la Aiud,

la Gherla, în toate pușcăriile. Acum, la Blaj, e triumful acelor pușcăriași. Practic această beatificare, ridicare la treapta Altarelor, este un triumf, o recunoaștere totală a suferinței lor și a tuturor celor care au pățimit în acei ani. „Acești episcopi v-au restituit libertatea, demnitatea și milostivirea”, spunea Sfântul Părinte. Și acolo era încununarea acestei libertăți. Pentru că nici unul dintre oamenii aceștia care au fost în pușcării nu s-a revoltat împotriva nimănu. Preasfințitul Todea a zis la începutul anilor '90 că toată suferința noastră și a Bisericii noastre o oferim lui Cristos. Noi nu avem nici un simțământ sau vreo dorință de răzbunare. Iertare totală! Și acum „Să mergem împreună!”. Vedeți cum se creează legăturile acestea, arcurile peste timp?

La 7 octombrie 1990 ați condus festivitățile de înscăunare de mitropolit a episcopului Alexandru Todea, în fruntea Bisericii Române Unită cu Roma. Erați un tânăr preot în reverendă, emoționat, dar eficient în organizarea evenimentului. Ce a însemnat acel moment pentru Preasfinția Voastră?

Era un timp de pionierat, dar pentru Biserica
(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

noastră a fost un eveniment extraordinar. Catedrala nu era încă primită înapoi, nu aveam un loc unde să se înscăuneze și s-a ales Câmpia Libertății. A fost o trăire și o reverberație a bucuriei regăsirii libertății Bisericii noastre nemaipomenită. Nu se poate spune că a atunci fost o organizare. S-a adus o masă și, acolo unde este grupul acela statuar care reprezintă cele trei provincii, acolo s-a celebrat Liturghia. Era o mare de oameni. A fost un moment de puternică trăire spirituală și de profundă emoție. Iar ceea ce s-a întâmplat a fost nu atât de mult o organizare, cât o încălecare a evenimentelor care veneau de-a valma. Ne-au luat total nepregătiți. Nimeni nu se aștepta în 1989, la căderea comunismului. A fost impresionant și impresionantă atitudinea oamenilor prezenți acolo. Dorința aceea de libertate și bucuria de a trăi liberi într-o țară în care, până nu demult, nu eram recunoscuți. De nimeni. Și nu se putea vorbi de greco-catolici. Bucuria, inclusiv a mea, de a mă exprima și de a fi recunoscut, inclusiv de colegi, ca și preot. N-a fost un lucru foarte dificil pentru ei, ca să mă recunoască ca și preot. Aproape toți au zis „acum realizăm de ce s-a comportat Virgil așa cu noi înainte. Era preot!”. A fost plăcut pentru mine pentru că nimeni nu m-a contestat. Nu făcusem lucruri negative sau rele, din contră, am fost în relații foarte bune cu colegii mei. Și acum ne mai auzim din când în când.

Ați fost hirotonit foarte tânăr. În toată presa scrisă am întâlnit cuvintele „tânărul episcop”, apreciere care vă va însoți probabil întotdeauna, datorită structurii pe care o aveți, de om tânăr. Cum ați simțit tinerețea asta sub povara responsabilităților care au urmat?

Nu mă gândeam deloc la aceasta atunci când am fost sfințit. Am trăit în familie în tot acest timp. Noi ascultam Liturghia la Europa Liberă sau la Radio Vatican. Acasă era ca la biserică. Veneau la noi credincioșii și, când începea Liturghia, ne ridicam în picioare, după aceea ne așezam, apoi la consacrare ne puneam în genuchi, la fel la Evanghelie, deci era ca în fața Sfântului Altar. Sfințirea de preot a fost în clandestinitate. Atât de clandestin, că nici mama și tata n-au știut din '82 până în '89. Ei m-au crescut și m-au educat în credință, dar când au auzit că aș dori să devin preot, plângând, m-au rugat să fac orice altceva în viață, numai preot să nu fiu. Știau cât a suferit Unchiul, când a fost în pușcărie. Nu mai știau unde e, dacă mai trăiește. Și atunci credeau că se va reîntoarce suferința în familie, dacă eu m-aș face preot.

Atunci când s-a terminat totul, când m-au văzut prima dată la Liturghie la Târgu-Mureș, o doamnă, care stătea lângă mama și era cunoștință bună zice „Ia uitați cum seamănă părintele acela cu Virgil!” și mama zice „E chiar Virgil, din păcate”.

Când am devenit episcop, nu m-am așteptat. Cum să te aștepti la așa ceva? Nici prin gând nu mi-a tre-

cut. Atunci mă bucuram să port reverenda, nu să devin episcop. Eram fără experiență. Cu sinceritate recunosc treaba asta. E adevărat că eu am lucrat foarte mult cu Preasfințitul Todea înainte de '89, foarte, foarte mult. Îi știam pe marea majoritate a preoților. Pe cei din arhidieceză pe toți îi cunoșteam. Și ei mă cunoșteau. Am fost cu dânsul la foarte multe înmormântări, cununii, botezuri. Deci știam problematica Bisericii noastre. Eram tânăr, adevărat, foarte tânăr și acum recunosc că nu-i foarte bine să fii episcop așa de tânăr. Ai o energie, este adevărat, dar nu ai și experiență. Experiența vieții nu o ai. Poți să faci greșeli și poți să superi pe unul sau pe altul fără să-ți dai seama. Și eu aveam de lucru cu persoane, preoți de ai noștri, care au trecut printr-o experiență tristă. Noroc că știam și eram în interiorul problemei.

Era altceva când nu era organizată Biserica, ci doar așa, episcopii noștri au încercat să țină legătura, și era altceva când a era deja legalizată. Se spunea „tânărul episcop”. Da. Cunoșteam situația și am încercat, dar nu totdeauna am reușit, să-i respect pe oamenii aceștia care știam prin ce-au trecut. Mi-a povestit Unchiul atât de mult, mai ales despre cei care au fost în pușcării și despre familiile rămase, despre copii alungați din școli. Știam despre astea, despre copiii foștilor preoți care nu puteau să ajungă la nici o facultate, că aveau dosar. Întrebați-o pe doamna Petronela Moldovan cât a fost de hăituită. De când a fost în clasa a doua, fiind cea mai bună din clasă, nu a fost făcută pionier. I-au spus că „Taică-tău este cel mai mare dușman al poporului”. La un copil de clasa a doua să îi spui treaba asta. Și nu o faci pionier cu ceilalți din clasă și nu îi dai cravată. Ce știa ea ce înseamnă că taică-său e la pușcărie sau că ei îi dă cravată? Era doar un copil. Repet, știam toate acestea și am încercat, nu totdeauna am reușit, să fiu atent, mai ales cu persoanele mai în vârstă. Era normal, căci ei au fost baza Bisericii, cei care au suferit. Ce era, să mă dau în vânt, că eu sunt mare episcop? Ori că sunt tânăr, că schimb lumea? Nu. Mă schimb eu pe mine.

Am auzit-o pe doamna Aurora Liiceanu, care e psiholog, vorbind despre persoana umană care are tendința aceasta de a fi fluidă și în schimbare constantă. Și așa-i, inclusiv faptul că îmbătrânim, suntem în schimbare. De când ne naștem. Rămân anumite puncte care sunt, după părerea mea, fundamentale și care caracterizează persoana umană ca atare. Inclusiv gândirea socială, comportamentul social și etica socială influențează foarte mult orice persoană. Așa încât, da, tânărul episcop chiar a fost tânăr. Peste care au trecut anii. Nu mă simt nici acum în vârstă, sincer vă spun. Straniu acest mod de gândire, dar înainte când vedeam un bărbat sau o femeie de 62 de ani, î-mi păreau bătrâni. Acum nu știu ce să spun.

Ați făcut și lucruri foarte mari, dar v-ați aple-

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

cat și spre cele obișnuite, mărunte, de detaliu. În toate acestea ați avut un gând forță care v-a ghidat și v-a ajutat să vă conturați până astăzi?

Rugăciunea și Domnul. Le-am văzut la Unchiul, la Preasfințitul Todea. Totdeauna când venea cineva la dânsul în cameră, primul lucru pe care-l făcea, era o rugăciune. Înainte de a pleca, la fel: o rugăciune.

Și apoi Domnul. Credința în Dumnezeu ca atare. Degeaba aș încerca să spun că am avut proiecte. Sincer vă spun. Gândurile mele de forță au fost rugăciunea și Domnul. Ele nu m-au părăsit niciodată, chiar niciodată. M-au ajutat să trec și de momentele de foarte mare încercare.

Atunci când se sfințește un episcop trebuie să spună o anumită idee care să fie programatică. Poate fi programatică atunci când există ceva stabil. Pleci de la ceva și știi că ai posibilitatea să ajungi altundeva. La noi era imposibil să gândești ceva programatic. Totul era nou. Cu atât mai mult pentru mine, că lucrasem în cercetare, inginer agronom. Am intrat în viața ecleziastică, o lume care avea rădăcini și o tradiție transmise de către acești fenomenali preoți care trecuseră prin pușcărie și credincioși care, la fel, au suferit foarte mult. Și vii tu care nu aveai ce să-ți propui. Dar, din aproape în aproape, când s-au ivit situațiile, am încercat să le rezolvăm. Nu sunt un vizionar și nici nu-mi arog aceasta.

Repet cu toată simplitatea, ceea ce bunul Dumnezeu m-a ajutat să fac, am făcut. Și când ai cu cine să lucrezi, lucrurile merg. Domnul este cel care binecuvântează. Nu am făcut nimic pentru mărire personală, ci pentru lauda lui Dumnezeu! Este o simplă aniversare de 25 de ani. Nu sunt un om care să facă aniversări.

Mă bucur că S-a folosit de mine Dumnezeu și-I cer iertare acolo unde nu am fost suficient de atent în raport cu el, Domnul. Acesta este un moment de a-I mulțumi. Eu cred că așa ar trebui să fie un preot. Uitați-vă la Papa, cu câtă simplitate se comportă cu oricine! Cu câtă umilință!

În lumea noastră fluidă reconsideri foarte multe lucruri. Dacă ai niște pietre de bază în structura ta formativă, fluidul trece, ele rămân. Atavicul și binele există în fiecare persoană, răul și binele. Dualitatea există.

Dacă ar fi, în contextul de mai sus, să păstrați pietrele, privite ca realizările acestor ani, ce ați păstra?

Cel mai mare lucru sunt credincioșii noștri, comunitatea și școlile noastre. Preoții. Avem preoți buni. Eu îi mulțumesc lui Dumnezeu că sunt așa cum sunt. Sunt ai noștri și sunt cei mai buni. Mi-au demonstrat aceasta în perioada cât am fost bolnav. S-au purtat exemplar. La fel și credincioșii. Reușim să înțelegem aceasta cu adevărat? Bobul de grâu, aluatul care fermentează?

Un episcop din secolul XXI e diferit de un episcop din secolul XX?

Nu știu să vă spun dacă e diferit. M-ați întrebat la început de Papa Ioan Paul al II-lea. Pentru Biserica Catolică papii sunt foarte reprezentativi. Și au fost, din mila Domnului, mai ales în ultimul secol, papi foarte mari. Iar cei pe care i-am cunoscut eu personal, m-au influențat. Pe Papa Ioan Paul al II l-am cunoscut foarte bine. La fel și pe Papa Benedict, mă vedea și mă saluta. Dânsul a ridicat Biserica noastră la rangul de arhiepiscopie majoră. Am lucrat împreună pentru asta. Și acum Papa Francisc.

Pe unii i-am prins înainte de anul 2000, pe alții după 2000. Realizăm cum ne modelează felul lor de a fi, magisteriul lor, modul lor de a gândi Biserica. Și-ți dai seama cât de frumoasă este aceasta, Mireasa lui Isus Cristos. Și cum se văd aceste fațete ale Bisericii, din diferite unghiuri, prin expresia diversilor papi, nu doar la nivel de popor, națiune sau continent.

Așa cum o văd eu o vede și cel din America de Sud, China, Rusia, Noua Zeelandă sau Franța. Dimensiunea universalității și frumuseții Bisericii este extraordinară fiind condusă de către Domnul ca Mireasa lui Cristos, iar aici pe pământ, coordonată de către papii care se succed la cârma corabiei lui Petru. Este mare lucru să reușim să vedem această dimensiune a universalului. Acum ortodocșii tot încearcă să spună că Biserica Ortodoxă este universală. Este universală în particularitatea ei. Biserica Catolică are exact ce a zis Mântuitorul: „Mergeți și predicați vestind Evanghelia la toate popoarele!”.

Se știe sau nu, acceptăm sau nu, un lucru e sigur: Papa Ioan Paul al II-lea, prin Biserica Catolică a destructurat Cortina de Fier. Care a căzut. Papa însuși vorbea despre acele ism-e ale secolului XX. Zicea că erau castele pe nisip: nazism, comunism, șovinism ....

Episcopii noștri au conștientizat, fără să fi exprimat vreodată în cuvinte, că ei sunt acolo, în pușcărie, pentru că ei erau coloanele, valorile, și pe acestea doreau să le disloce comuniștii. Și să construiască pe nisip. Dar n-au reușit să-i destructureze.

Se vede astăzi cât de puternic este anticlericalismul și lupta împotriva Bisericii în lume. Suntem în mâinile Bunului Dumnezeu! Și tot Mântuitorul a spus „Nu te teme, turmă mică!”.

Care ar fi gândul pe care episcopul îl transmite comunității păstorite, orașului?

Este un gând de mare recunoștință pentru credincioșii noștri și pentru toată Oradea, înainte de toate, pentru că m-au primit în urmă cu 22 de ani. Și apoi sunt recunoscător pentru atitudinea pe care o au față de mine și Biserica. Să știți că eu am devenit orădean și bihorean și sălăjean, ca toți credincioșii noștri din Eparhie.

Mă minunez ce oameni frumoși avem. Și că

(continuare în pag. 16)

Nunțiul Apostolic a vizitat Casa Frențiu și Blocul DAR

Cu ocazia vizitei în Eparhia de Oradea, prilejuită de liturghia de mulțumire pentru beatificarea Fericiților Episcopi martiri și aniversarea a 25 de ani de episcopat a PSS Virgil și a celor 20 de preoți care au aniversat 25 de ani de preoție, Nunțiul Apostolic în România și Republica Moldova, Miguel Maury Buendia, însoțit de PSS Virgil Bercea, a vizitat, sâmbătă 7 septembrie, a.c., Casa Frențiu. Acolo a fost primit de părintele Olimpiu Todorean, - președintele Asociației Caritas Eparhial - și Teodora Albuțiu - coordonatoarea centrului. Nunțiul a salutat persoanele rezidente, personalul care era de serviciu și, apoi, s-a rugat în capela centrului. I-au fost prezentate Centrul și serviciile oferite.

După vizitare, Nunțiul s-a arătat impresionat de condițiile oferite rezidenților și a încurajat personalul să continue munca în folosul celor care au nevoie de serviciile lor. Președintele Asociației i-a dăruit Nunțiului Apostolic Raportul Anual 2018, abia ieșit de sub tipar.

În continuare, Nunțiul a vizitat și Blocul DAR - blocul de locuințe sociale pentru tinerii care ies din orfelinate, își găsesc un loc de muncă și își întemeiază o familie. A fost întâmpinat și condus apoi de Traian Ostahie, coordonator al familiilor care locuiesc în bloc. Nunțiul a vizitat o tânără familie care este un exemplu de reușită căreia i-a adresat încurajări îndemnând-o totodată să continue pe drumul pe care a pornit.

Îi mulțumim Nunțiului Apostolic pentru vizita făcută și pentru cuvintele de încurajare în munca cu persoanele care au mai mare nevoie!

Caritas

(urmare din pag. 15)

avem valori, cu adevărat valori. De multe ori ele nu sunt suficient de bine puse în evidență. Mă înclin cu adevărat în fața credincioșilor noștri și a orădenilor!

Am mai avea multe întrebări pentru Preasfinția Sa. Dar dincolo de toate rămâne exemplul său personal care spune că, oricâte ți s-ar întâmpla, prin rugăciune și avându-l pe Domnul, izbândești.

A parcurs un drum de la a fi numit preot în clandestinitate, a participa la renașterea Bisericii Greco-Catolice, a fi un mesager al României în lume,

a fi un ctitor esențial pentru Eparhia de Oradea, la a fi un mare susținător al culturii, orădene în special.

Episcopul rămâne reperul de credință, coloana stabilă care ne susține și susține Biserica, cu atât mai mult în aceste vremuri în care se afirmă Europa valorilor necreștine.

Întru mulți și binecuvântați ani, Preasfinția voastră, în sănătate deplină! Îi mulțumim Domnului că v-a dat nouă spre a fi Păstor!

Rodica INDIG
Consilier cultural EGCO

Sfințirea Capelei „Sfântul Dumitru” din Oradea

De acum înainte un loc sfânt, unde să vă adunați ori de câte ori simțiți nevoia sufletească de a vă îndrepta către Domnul, prin Biserică: a spus PSS Virgil Bercea sâmbătă, 7 septembrie a.c., mulțimii de credincioși prezenți la sfințirea capelei „Sf. Dumitru” din Oradea. La eveniment a luat parte și Excelența Sa mons. Miguel Maury Buendia, Nunțiu Apostolic în România, alături de un sobor de preoți din Oradea și corul „Schola Cantorului” al Seminarului Teologic „Sfinții Trei Ierarhi”.

„Eu am simțit foarte mult credința dumneavoastră – a spus PS Virgil la momentul predicii –, a celor din acest cartier din Oradea. Știu de câte ori ați venit la mine, de câte ori l-ați însoțit pe pr. protopop Gavril Buboș prin toate locurile, știu cât de mult ați discutat și v-ați rugat împreună cu pr. paroh Ernest, siguri că trebuie să facem ceva aici. Ceea ce m-a convins cel mai mult pe mine, repet, a fost credința dumneavoastră, credința și tenacitatea cu care ați mers pe acest drum. Astăzi îl avem aici cu noi pe Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova, practic, reprezentantul Sfântului Părinte. Iar Mântuitorul îi spune apostolului Petru «Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica mea. Realizați astfel ce legătură strânsă se realizează astăzi și în acest moment cu Succesorul lui Petru, prezent astăzi aici, prin Excelența Sa mons. Miguel Maury Buendia... este un lucru extraordinar, de comuniune în credință. Și în acest moment, dincolo de faptul că sfințim această capelă din zid, dumneavoastră deveniți acele pietre vii, pe care Domnul zidește Biserica sa. Cuvintele pe care i le-a spus Domnul apostolului Petru, vi le spune Mântuitorul dumneavoastră astăzi, fiecăruia în parte «pe aceste pietre vii», El își întemeiază Biserica. Dumneavoastră sunteți pietrele vii!».

Apropierea de Sfântul Părinte este o amprentă a acestei capele, care și-a primit hramul la sfințirea locului, în urmă cu mai mulți ani, sfințire săvârșită în preajma sărbătorii Sf. Dumitru. După cum mărturisește pr. Ernest Horvath, paroh al capelei „Sf. Dumitru”, într-un interviu pentru Biroul de Presă EGCO, „tot ce s-a întâmplat aici s-a realizat cu Har, prin mijlocirea Sfintei Fecioare Maria. Grija Maicii Sfinte ne-a călăuzit în toate încercările întâmpinate pe parcursul construcției acestui loc”, a subliniat preotul paroh, mărturisind totodată bucuria de a-l avea la sfințirea capelei pe trimisul Sfântului Părinte în România, la puțin timp după ce Sanctitatea Sa Papa Francisc a vizitat țara noastră: „Nimic întâmplător, ci doar Providențial. Cu atât mai mult cu cât Papa Francisc mă inspiră de fiecare dată în munca pastorală”, a încheiat pr. Ernest Horvath.

Mihaela CABA

Vizita pastorală a PSS Virgil la Ioaniș

PSS Virgil Bercea s-a aflat duminică, 1 septembrie 2019, într-o vizită pastorală la Ioaniș (comuna Finiș, județul Bihor). Cu acest prilej păstorul Eparhiei de Oradea a binecuvântat lucrările de renovare ale parohiei greco-catolice și ale casei parohiale de aici, administrate de pr. paroh Mircea Boța, preot aflat de 25 de ani în mijlocul acestei comunități.

PS Virgil a celebrat în prima zi din noul an bisericesc [care începe în tradiția bizantină pe 1 septembrie] o Sfântă Liturghie împreună cu preoții din Proto-popiatul de Beiuș: pr. protopop Zima Zorel, pr. Rostaș Marcel (Băița), Sălăjan Dumitru (Valea Neagră), pr. Boța Marius (Pocola), pr. Oprea Ionuț (Pietrani), pr. Erdeli Ioan (Prisaca, Uileacu de Beiuș), pr. Licuța Narcis (Grădinari), pr. Mircea Opriș (Vălanii de Beiuș), pr. Mircea Boța, diaconii Ilea Valentin și Guiaș Grațian.

Potrivit pr. Mircea Boța, vizita pastorală s-a desfășurat din dorința caracteristică a PSS Virgil de a petrece cât mai mult timp în comunitățile parohiale ale Eparhiei, și totodată pentru a sfinți recente lucrări de renovare ale biseriței din Ioaniș: „am renovat toată biserica pe interior, treptele și platoul din fața bisericii, cât și casa parohială. De asemenea, am refăcut recent gardul din jurul lăcașului de cult”.

Pr. Mircea Boța împlinește în acest an 25 de ani de când este preot. Tot de un sfert de secol se află aici, la Ioaniș, unde în martie 1994 a primit misiunea de a deschide această parohie.

„La început, celebrările liturgice erau oficiale în curtea casei unui credincios. Până în octombrie 1994, când un alt enoriaș a pus la dispoziția comunității greco-catolice propria locuință pentru a celebra Sfințele Liturghii. Aceasta, până în anul 2000, când a fost achiziționată casa parohială. Apoi, în martie 2001, a fost pusă piatra de temelie a acestei biserici. A început construcția ei în septembrie 2001, iar pe 2 iunie 2002 a fost finalizată, în mai puțin de 1 an de zile.

Astăzi... totul e foarte frumos, încheie pr. Boța. Mulțumim Domnului și oamenilor minunați care formează comunitatea de aici!”

M. Caba

PSS Virgil a vizitat Centrul de Zi pentru Copii ”Sfântul Martin”

Cu prilejul vizitei pastorale la Ioaniș, duminică 1 septembrie a.c., PSS Virgil a vizitat și noul Centru social ”Sfântul Martin” din localitate.

Scopul Centrului este educarea noilor generații, astfel încât să nu mai existe discriminare în funcție de naționalitate, stare socială, religie sau oricare altă formă de discriminare, ci o lume în care copiii să poată crește fără a mai simți ce înseamnă foamea, lipsa de îmbrăcăminte, locuința improprie, stigmatizarea socială și analfabetismul.

În anul 2018, Centrul de Zi pentru copii din Ioaniș a oferit zilnic servicii sociale pentru 52 de copii de clasele I-IV.

PSS Virgil Bercea a fost încântat de noua construcție apreciind noile condiții în care se desfășoară activitatea la Centru, munca pe care o desfășoară cele patru educatoare cu copiii, precum și impactul pozitiv pe care îl are Centrul în ceea ce privește educația copiilor, fiind totodată impresionat și de numărul mare de copii care frecventează Centrul.

Corina ANDRAȘ

Întâlnirea Episcopilor Catolici Răsăriteni din Europa la Roma

Misiunea ecumenică a Bisericilor Răsăritene din Europa de astăzi: este tema celei de a XXII-a Întâlniri a Episcopilor Catolici Răsăriteni din Europa, organizată de Consiliului Conferințelor Episcopale Europene (CCEE), la Roma, de la 12 la 14 septembrie 2019. La întâlnire iau parte peste 40 de ierarhi ai Bisericilor Catolice Orientale din Europa, care se reunesc o dată pe an pentru a reflecta și a aprofunda contribuția specifică pe care aceste Biserici o aduc la misiunea comună și universală a Bisericii. Din partea Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, participă la această întâlnire PSS Virgil Bercea, episcop de Oradea Mare, PSS Vasile Bizău, episcop de Maramureș, PSS Claudiu Lucian Pop, episcop al Curiei Arhiepiscopale Majore și PSS Florentin Crihălmeanu, episcop de Cluj-Gherla.

Programul celei de a XXII-a ediții cuprinde conferințe și dezbateri, sesiuni de lucru și momente de rugăciune comună a episcopilor, desfășurate Colegiul Pontifical ucrainean „San Giosafat” din Roma, unde sunt și cazați o parte dintre participanți, o altă parte fiind găzduiți în aceste zile la Colegiul Pontifical „Pio Roman”, al studenților greco-catolici români din Roma.

În prima zi, 12 septembrie 2019, după un moment de rugăciune, episcopii catolici orientali au participat la sesiunea de deschidere a Întâlnirii, în cadrul căreia au luat cuvântul: cardinalul Angelo Bagnasco, arhiepiscop de Genova și președinte al CCEE și PF Sviatoslav Șevciuc, arhiepiscop major de Kyiv-Halič și Întâistătător al Bisericii Greco-Catolice Ucrainene. Au urmat două sesiuni de conferințe și discuții în plen. Mai întâi, cardinalul Kurt Koch, președinte al Consiliului Pontifical pentru Promovarea Unității Creștinilor, a prezentat tema: „Modele pentru reînnoirea unității Bisericii”. În continuare, cardinalul Leonardo Sandri, prefect al Congregației pentru Bisericile Răsăritene, a vorbit despre „Misiunea ecumenică a Bisericilor Răsăritene din Europa de astăzi”, subliniind că Bisericile sunt chemate să parcurgă calea iubirii și a carității.

A doua sesiune a primei zile a cuprins intervenția cardinalului Pietro Parolin, secretar de Stat al Sfântului Scaun și a mons. Ivan Dacko, președintele Institutului ecumenic al Universității Catolice din Leopoli. Cel din urmă a vorbit despre lucrările Comisiei Teologice Mixte Catolico-Ortodoxe și a prezentat o analiză a stadiului actual al dialogului dintre Biserica Catholică și Bisericile Ortodoxe. După o dezbateră în plen, ierarhii s-au

îndreptat spre biserica „Sfânta Sofia” din Roma, a Bisericii Greco-Catolice Ucrainene, unde au celebrat împreună rânduiala Vecerniei. Lucrările continuă vineri, 13 septembrie a.c., cu alte sesiuni de lucru, urmate de dezbateri și concluzii. Întâlnirea Episcopilor Catolici Răsăriteni europeni se încheie sâmbătă, 14 septembrie a.c., cu primirea în audiență a participanților de Sfântul Părinte, Papa Francisc.

Prima ediție a Întâlnirii Episcopilor Catolici Răsăriteni din Europa a avut loc în 1997, în dieceza de Hajdúdorog, Ungaria, și a fost inițiată de cardinalul Achille Silvestrini, pe atunci prefect al Congregației pentru Bisericile Răsăritene, care dorea să creeze un spațiu în care episcopii acelor Biserici afectate în mod particular de regimurile ateiste „să poată să își clarifice și mai mult rolul în Europa de astăzi și să fie iubite și respectate pentru istoria lor de loialitate față de Biserică și față de Papa, plătită cu preț scump” (din Introducerea Cardinalului Achille Silvestrini la Acta primei întâlniri). Începând din 2009, aceste întâlniri au fost facilitate de Consiliul Conferințelor Episcopale Europene.

„În cadrul Bisericii Catolice există biserici particulare, numite Biserici sui iuris, în deplină comuniune cu Biserica Romei, dar care se disting de Biserica Catholică Latină prin: forme diferite ale ritului liturgic și evlavie populară, disciplina sacramentală (administrarea sacramentelor) și canonică (norme juridice), prin terminologie și tradiție teologică. În Europa există episcopi ai bisericilor greco-catolice, maronite, calde, armene, syro-malabareze”, citim pe site-ul CCEE.

M. CABA

sursa: Eparhia de Cluj-Gherla

Relicvele Fericiților Episcopi Martiri la Oradea

Duminică, 8 septembrie 2019, catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea a primit moaștele Fericiților Episcopi martiri beatificați de Papa Francisc pe 2 iunie a.c. la Blaj, în cadrul unei celebrări arhieresti. Programul a început cu o procesiune a moaștelor, de la ora 9.45, urmând ca de la ora 10.00 să fie celebrată Sfânta Liturghie arhierescă de PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, cu participarea mons. Miguel Maury Buendia, Nunțiu Apostolic în România și a PSS László Bocskei, episcop romano-catolic de Oradea, împreună cu un sobor de preoți ai Eparhiei de Oradea, dintre care 20 împlinesc 25 de ani de la hirotonirea întru preoție.

La final, după rugăciunea către Fericiții Episcopi martiri, credincioșii au fost invitați să venereze și să ceară cu încredere mijlocirea tuturor Episcopilor martiri. Moaștele vor fi așezate într-un relicvariu, care va rămâne în Catedrala „Sf. Nicolae” din Oradea spre venerare, urmând ca apoi să ajungă, pe rând, în parohiile Eparhiei de Oradea printr-un pelerinaj dedicat lor.

Este vorba despre relicve de gradul I sau bucăți simbolice din osemintele Fericiților Episcopi martiri Iuliu Hossu, Vasile Aftenie și Ioan Bălan. Aceștia au fost singurii dintre cei șapte episcopi greco-catolici beatificați de Papa Francisc, pe 2 iunie a.c. la Blaj, cărorora le-a fost cunoscut cu precizie locul în care au fost înmormântați – cimitirul Bellu catolic din București – și au putut fi obținute rămășițele trupești. De asemenea, va exista o relicvă de gradul II din tunica Fericitului Episcop Valeriu-Traian Frențiu, episcop de Oradea,

Evanghelia și potirul Preasfinției Sale, cu care a celebrat și Sfântul Părinte la Blaj.

Originea venerării sfinților în tradiția creștină este foarte veche. Încă din primele secole, creștinii au asociat memoria lui Cristos cu cea a martirilor săi (din gr. martyr, aceeași etimologie ca «martor»), cei care și-au mărturisit propria credință în El cu prețul vieții lor. În acest comportament, nu a existat nicio conotație idolatră și nici nu ar putea fi recunoscute abateri spre superstiție. Venerația s-a născut spontan, pe baza pietății (pietas) față de sfinți, care a caracterizat istoria umanității încă de la început, ca reacție la persecuțiile împotriva adepților Mântuitorului.

În fața rămășițelor trupești ale martirilor de fapt creștinii au căutat prin venerare și rugăciuni puterea de a urma exemplul și curajul lor de consecvență în credință. În centrul credinței creștine se află Isus Cristos, cel pentru care sfinții și martirii și-au dăruit întreaga viață.

Sfinților, moaștelor și icoanelor lor le este atribuit în tradiția bizantină un cult de venerare (cult de dulia sau de cinstire), Sfintei Fecioare Maria preacinstire (cult de hiperdulia sau supravenerare), iar lui Isus Cristos i se cuvine adorație (cult de latrie), adică supunere necondiționată față de Dumnezeu, Unul în trei Persoane.

„Cinstim pe sfinții Tăi, care sunt chipul și asemănarea Ta; iar pe ei cinstindu-i, pe Tine Te cinstim și Te mărim, ca pe chipul cel dintâi”!

M. CABA

